

Marktenhof: Rechterlijk toezicht

Cour des marchés : contrôle judiciaire

Presentatie door Anne-Marie Witters en Caroline Verbruggen

2 september 2024

Inhoudstafel – Table des matières

I. Wat is het Marktenhof ?

II. Gegevensbescherming - Invloed Europees recht

III. Het Marktenhof als beroepsrechter tegen de beslissingen van de geschillenkamer

IV. Voorlopige conclusies

I. Wat is het Marktenhof ?

- Wet 25 december 2016, IWT 9 januari 2017
- Aparte sectie hof van beroep Brussel
- Beroep / verhaal tegen beslissingen toezichthouders aangeduid door wetgever (BMA, FSMA, BIPT, CREG, GBA, ...)
- In eerste en in laatste aanleg
- Nationale bevoegdheid
- 3 raadsheren
- Tweetalig

I. Cour des Marchés - protection des données

- Nouvelle compétence : Loi APD du 03/12/2017, art. 108
- Premiers arrêts à partir de 2020
- Entre 2020 et le 30/06/2024: 72 arrêts
- Année judiciaire 2023-2024: 20 arrêts (environ 50 % du nombre total d'arrêts)

II. Gegevensbescherming - Invloed Europees recht

Toezichthouders → EU regelgeving (AVG)

Europese dimensie → HvJ : dialoog (prejudiciële vragen) + kompas (beslissingen)

(Volle) rechtsmacht (invloed omvang, intensiteit en resultaat rechterlijke toetsing)

Art. 6.1 EVRM

Bij het vaststellen van zijn burgerlijke rechten en verplichtingen of bij het bepalen van de gegrondheid van een tegen hem ingestelde vervolging heeft een ieder recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat bij de wet is ingesteld. [...].

Art. 47 HGrEU :

Eenieder wiens door het recht van de Unie gewaarborgde rechten en vrijheden zijn geschonden, heeft recht op een doeltreffende voorziening in rechte, met inachtneming van de in dit artikel gestelde voorwaarden.

Eenieder heeft recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn, door een onafhankelijk en onpartijdig gerecht dat vooraf bij wet is ingesteld. Eenieder heeft de mogelijkheid zich te laten adviseren, verdedigen en vertegenwoordigen.

[...]

II Gegevensbescherming - Invloed Europees recht

- Art. 58.4 AVG :

Op de uitoefening van de bevoegdheden die uit hoofde van dit artikel aan de toezichhoudende autoriteit worden verleend, zijn passende waarborgen van toepassing, daaronder begrepen doeltreffende voorziening in rechte en eerlijke rechtsbedeling, zoals overeenkomstig het Handvest vastgelegd in het Unierecht en het lidstatelijke recht.

- Art. 78 AVG :

1. Onverminderd andere mogelijkheden van administratief of buitengerechtelijk beroep, heeft iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon het recht om tegen een hem betreffend juridisch bindend besluit van een toezichhoudende autoriteit een doeltreffende voorziening in rechte in te stellen.

2. Onverminderd andere mogelijkheden van administratief of buitengerechtelijk beroep heeft iedere betrokkene het recht om een doeltreffende voorziening in rechte in te stellen indien de overeenkomstig de artikelen 55 en 56 bevoegde toezichhoudende autoriteit een klacht niet behandelt of de betrokkene niet binnen drie maanden in kennis stelt van de voortgang of het resultaat van de uit hoofde van artikel 77 ingediende klacht.

3. Een procedure tegen een toezichhoudende autoriteit wordt ingesteld bij de gerechten van de lidstaat waar de toezichhoudende autoriteit is gevestigd.

4. [...]

III. Het Marktenhof als beroepsrechter tegen de beslissingen van de geschillenkamer

De **geschillenkamer** van de GBA :

- Administratief geschillenorgaan ;
- De geschillenkamer is op zich geen administratieve rechter maar een orgaan van een administratieve overheid dat de bevoegdheid heeft om administratieve sancties met een strafrechtelijk karakter op te leggen ;
- Het Marktenhof heeft enkel bevoegdheid inzake beslissingen van de Geschillenkamer (GK).

III. Het Marktenhof als beroepsrechter tegen de beslissingen van de geschillenkamer

Procedurele elementen inzake **beroep** bij het MH :

- De wet (WOG / LCA) (meest recente versie) bepaalt :

Art. 108. § 1. De geschillenkamer stelt de partijen in kennis van haar beslissing en van de mogelijkheid om beroep aan te tekenen binnen een termijn van dertig dagen, vanaf de kennisgeving, bij het Marktenhof.

Behoudens de uitzonderingen die de wet bepaalt of tenzij de geschillenkamer bij met bijzondere redenen omklede beslissing anders beveelt is de beslissing uitvoerbaar bij voorraad, zulks niettegenstaande hoger beroep.

De beslissing tot verwijdering van gegevens overeenkomstig artikel 100, § 1, 10°, is niet uitvoerbaar bij voorraad.

§ 2 Tegen de beslissingen van de geschillenkamer op grond van de artikelen 71 en 90 staat beroep open bij het Marktenhof die de zaak behandelt zoals in kort geding overeenkomstig de artikelen 1035 tot 1038, 1040 en 1041 van het Gerechtelijk Wetboek.

§ 3. Iedere derde-belanghebbende kan tegen een beslissing van de geschillenkamer binnen dertig dagen na de bekendmaking van de beslissing op de website van de Gegevensbeschermingsautoriteit beroep instellen bij het Marktenhof.

Onder derde-belanghebbende dient te worden verstaan de persoon die geen partij was in de procedure voor de geschillenkamer maar die een persoonlijk, rechtstreeks, zeker, actueel en wettig nadeel lijdt als gevolg van een beslissing van de geschillenkamer en in die mate doet blijken van een belang bij het uitstellen van een beroep tegen die beslissing.

III. Le contrôle de la Cour des marchés sur les décisions de la CC

- Silence de la loi belge (article 108 Loi APD) – Influence droit européen: contrôle de pleine juridiction
- Contrôle de régularité et de légalité *sensu lato*
- Le contrôle tient compte de la nature des compétences du régulateur : liées (complet) / discrétionnaire (marginal)
 - Pas d'immixtion dans les choix de politique ou d'opportunité de l'autorité de contrôle
- *Cour de Justice, Tetra Laval* :
 - Il ne s'agit pas seulement de vérifier l'exactitude matérielle des éléments de preuve, de leur fiabilité et de leur cohérence, mais aussi de contrôler si ces éléments constituent l'ensemble des données pertinentes à prendre en considération pour apprécier une situation complexe et s'ils sont de nature à étayer les conclusions qui en sont tirées.

III. Le controle de la Cour des marchés sur les décisions de la CC

- **Contrôle quant à la recevabilité**

- Recevabilité du recours
- Recevabilité des interventions volontaires

- **Contrôle quant à la Décision attaquée**

- Contrôle de la procédure
 - Légalité (formalités prévues par la loi, langue, etc.,...)
 - Exigence de motivation
 - Autres principes de bonne administration (devoir de minutie, *audi alteram partem*, droits de la défense, obligation de motivation, principe du raisonnable, principe d'impartialité de l'administration, principe d'égalité, sécurité juridique et légitime confiance, obligation de statuer dans un délai raisonnable)

III. Le controle de la Cour des marchés sur les décisions de la CC (GK)

- Contrôle de la décision au fond:
 - Légalité;
 - Erreur manifeste d'appréciation;
 - Etendue du contrôle par rapport à la sanction: la CdM n'est pas une chambre de révision des sanctions – cependant, application du principe de proportionnalité

IV Voorlopige conclusies

Sterktes GK en GBA :

- Laagdrempelige klacht ;
- Snelle procedure ;
- Krachtdadig beleid ;
- Goede en voortdurende interactie ;
- Daardoor evolutie in het (gegevensbeschermings-)recht ;
- Goede website en tools ;
- ...

IV Voorlopige conclusies

Mogelijke verbeterpuntes GBA (de lege ferenda) :

- Het door elkaar halen van de taken van de “vervolgende” en “rechtsprekende” instanties, die respectievelijk de binnen de GBA functionerende inspectiedienst en geschillenkamer zijn (invloed nieuwe wet ?) ;
- Wettelijk toezicht op eerstelijnsdienst, beslissingen inspectiedienst, enz. ;
- Toezicht versnipperd in België ?
- Andere grondrechten en interactie ;
- Invloed andere Europese instrumenten : DMA, DSA, AI, ...
- Private enforcement is geheel versnipperd in België ;

Bedankt voor de aandacht
Vragen, suggesties of opmerkingen?